

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เมืองพัทยาถือว่าเป็นเมืองที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญที่นำรายได้จากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเข้าสู่ประเทศไทยเป็นจำนวนมาก และเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สามารถบริหารจัดการเมืองของตนเองได้ แต่จากการที่เมืองพัทยาเป็นเมืองที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความเจริญเติบโตสูงนี้เอง ทำให้มีการบริโภคสินค้าเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้เกิดของเหลือจากการบริโภคหรือขยะมูลฝอยมากขึ้น ซึ่งมูลฝอยเหล่านี้มีทั้งประเภทที่สามารถย่อยสลายได้ในเวลารวดเร็วตามธรรมชาติ ประเภทที่ย่อยสลายยาก ประเภทที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ และประเภทที่เป็นสารพิษ ซึ่งหากเมืองพัทยาดูแลมูลฝอยประเภทต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นไม่ดีเพียงพอแล้ว ย่อมก่อให้เกิดปัญหามลพิษต่อสิ่งแวดล้อมในด้านต่าง ๆ อาทิเช่น ปัญหาด้านทัศนียภาพ ความสกปรก และไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยของเมืองและชายหาดอันเกิดจากเศษขยะมูลฝอย, ปัญหาด้านสุขอนามัยของประชาชน จากกลิ่นเหม็นและเชื้อโรคที่มาจากขยะมูลฝอย, ปัญหาค้นหาพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย และปัญหามลพิษทางดินและน้ำเสียจากการกำจัดและฝังกลบที่ไม่ถูกสุขลักษณะ ซึ่งปัญหาเหล่านี้อาจส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์แห่งความเป็นเมืองท่องเที่ยวของเมืองพัทยาได้

ปัญหาการจัดการมูลฝอยชุมชนของเมืองพัทยาที่พบในปัจจุบัน คือ ปริมาณมูลฝอยชุมชนที่ถูกนำไปกำจัดทิ้งมีจำนวนมาก และมีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ โดยในปีพ.ศ.2546 มีปริมาณมูลฝอยชุมชนโดยเฉลี่ยประมาณ 200 ตันต่อวัน และเพิ่มขึ้นเป็น 310 ตันต่อวันในปี พ.ศ.2550 คิดเป็นอัตราเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.01 ต่อปี ซึ่งในจำนวนที่กล่าวมานั้นเป็นมูลฝอยประเภทพลาสติก ซึ่งย่อยสลายยากถึงร้อยละ 40 ของปริมาณมูลฝอยทั้งหมด¹ ในขณะที่ระบบการกำจัดมูลฝอยชุมชนของเมืองพัทยาใช้วิธีการฝังกลบแบบถูกหลักสุขาภิบาล (sanitary landfill) ดังนั้น เมื่อปริมาณมูลฝอยเพิ่มขึ้นมากและเป็นประเภทย่อยสลายยากแล้ว ทำให้พื้นที่บ่อฝังกลบที่ใช้ในการกำจัดมูลฝอยเดิมไม่สามารถรองรับกับปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้นและใกล้จะหมดอายุการใช้งาน ซึ่งสาเหตุที่ทำให้ปริมาณมูลฝอยชุมชนที่ถูกนำไปกำจัดทิ้งมีจำนวนมากส่วนหนึ่งเกิดจากกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ

¹ข้อมูลจากกองช่างสุขาภิบาล เมืองพัทยา เมื่อวันที่ 1 กันยายน 2551.

การจัดการมูลฝอยชุมชนไม่ได้กำหนดให้มีกระบวนการคัดแยกมูลฝอย และวิธีปฏิบัติในการจัดการมูลฝอยชุมชนสำหรับหน่วยงานที่รับผิดชอบที่กำหนดไว้ในกฎหมายมีไม่เพียงพอ

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาการจัดการมูลฝอยชุมชนและสภาพปัญหาของการจัดการมูลฝอยชุมชนของเมืองพัทยา
2. เพื่อศึกษาถึงแนวคิดทางกฎหมายในการจัดการมูลฝอยชุมชน
3. เพื่อศึกษาหลักเกณฑ์ทางกฎหมาย และระเบียบปฏิบัติ ตลอดจนการบังคับใช้มาตรการทางกฎหมาย ในการจัดการมูลฝอยชุมชนของเมืองพัทยา
4. เพื่อศึกษาถึงมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการมูลฝอยของเมืองพัทยา ที่มีอยู่ ปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายเหล่านั้น
5. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงกฎหมายท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง ให้มีความครอบคลุมเหมาะสม และสอดคล้องกับแนวคิดทางกฎหมายในการจัดการมูลฝอยชุมชน

1.3 สมมติฐานของการศึกษา

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการมูลฝอยชุมชนของเมืองพัทยา ปัจจุบันมีบังคับใช้ อยู่แล้ว หลายฉบับ ทั้งกฎหมายระดับพระราชบัญญัติและกฎหมายท้องถิ่น แต่กฎหมายดังกล่าว โดยเฉพาะกฎหมายท้องถิ่นของเมืองพัทยามีประสิทธิภาพไม่เพียงพอที่จะจัดการปัญหาปริมาณ มูลฝอยชุมชนของเมืองพัทยาที่จะนำไปกำจัดทิ้งซึ่งมีจำนวนมาก เนื่องจากกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ ไม่ได้กำหนดให้มีการคัดแยกมูลฝอยอันเป็นวิธีการจัดการมูลฝอยที่ทำให้เกิดการนำมูลฝอยไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และช่วยลดปริมาณมูลฝอยก่อนจะนำไปกำจัด นอกจากนี้กฎหมายดังกล่าว ยังกำหนดวิธีปฏิบัติในการจัดการมูลฝอยชุมชนสำหรับหน่วยงานที่รับผิดชอบไว้ไม่เพียงพอ จึงทำให้ต้องมีการนำหลักเกณฑ์ทางวิชาการในการจัดการมูลฝอยชุมชนซึ่งไม่มีสภาพบังคับให้ หน่วยงานที่รับผิดชอบจะต้องปฏิบัติตามมาใช้ ส่งผลให้ในบางกรณีการจัดการมูลฝอยชุมชน ของเมืองพัทยาก็ไม่ถูกสุขลักษณะ ดังนั้น จึงสมควรที่จะปรับปรุงแก้ไขกฎหมายท้องถิ่นของเมือง พัทยาให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับปัญหาที่เกิดขึ้น

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

ในการศึกษามาตรการทางกฎหมายในการจัดการมูลฝอยชุมชนของเมืองพัทยา จะศึกษาแนวคิดทางกฎหมายในการจัดการมูลฝอยชุมชน แนวทางการจัดการมูลฝอยชุมชนทางวิชาการ การจัดการมูลฝอยชุมชนของเมืองพัทยา ปัญหาในการจัดการมูลฝอยชุมชนของเมืองพัทยา มาตรการทางกฎหมายในการจัดการมูลฝอย มาตรการทางกฎหมายในการจัดการมูลฝอยชุมชนของเมืองพัทยา และวิเคราะห์มาตรการทางกฎหมายในการจัดการมูลฝอยชุมชนของเมืองพัทยา เพื่อให้เกิดประโยชน์ในทางวิชาการ ทางกฎหมาย รวมถึงเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงกฎหมายท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง

1.5 วิธีดำเนินการศึกษา

1. การวิจัยจากเอกสารทางกฎหมาย โดยการรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการมูลฝอย ทั้งที่เป็นบทบัญญัติทางกฎหมาย กฎกระทรวง ข้อกำหนดท้องถิ่นโดยเฉพาะ ข้อบัญญัติเมืองพัทยา เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ.2544 หนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ บทความ วารสาร หนังสือพิมพ์ วิทยานิพนธ์ เอกสารที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลจากเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ การค้นคว้าทางอินเทอร์เน็ต เพื่อศึกษาถึงกฎหมาย แนวคิดทางกฎหมาย ในการจัดการมูลฝอยชุมชน และมาตรการต่าง ๆ ที่ใช้ในปัจจุบันเกี่ยวกับการจัดการมูลฝอยชุมชน
2. สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสำรวจพื้นที่จัดการมูลฝอยชุมชนของเมืองพัทยา เพื่อศึกษาถึงข้อเท็จจริงและสภาพของปัญหาที่เกิดขึ้น
3. วิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร บทสัมภาษณ์ เพื่อนำเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายท้องถิ่นของเมืองพัทยา

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงการจัดการมูลฝอยชุมชนและสภาพปัญหาของการจัดการมูลฝอยชุมชนของเมืองพัทยา
2. ทราบถึงแนวคิดทางกฎหมายในการจัดการมูลฝอยชุมชน
3. ทราบถึงหลักเกณฑ์ทางกฎหมาย และระเบียบปฏิบัติ ตลอดจนการบังคับใช้มาตรการทางกฎหมายในการจัดการมูลฝอยชุมชนของเมืองพัทยา

4. ทราบถึงมาตรการกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการมูลฝอยของเมืองพัทยา
ที่มีอยู่ ปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายเหล่านั้น

5. นำเสนอแนวทางในการปรับปรุงกฎหมายท้องถิ่นให้มีความครอบคลุมเหมาะสม
และสอดคล้องกับแนวคิดทางกฎหมายในการจัดการมูลฝอยชุมชน